

SAK 6

Årsberetning for Norsk Presseforbund 2012

1. INNLEDNING

2012 var et aktivt år for Norsk Presseforbund, på alle forbundets arbeidsområder: presse- og yrkesetikk, offentlighet, informasjons- og ytringsfrihet.

Det ble i 2012 holdt 12 møter i Pressens Faglige Utvalg, fire møter i Offentlighetsutvalget, ett åpenhetsting i Offentlighetsutvalgets regi, pluss fire styremøter.

På alle styremøtene ble det innledet til samtale og debatt om medierelaterte spørsmål: På marsmøtet innledet Geir Lippestad til debatt om den forestående rettssaken mot Anders Behring Breivik: "Da folkemeningen ble rettskilde", om forsvarerrollen, forholdet til klienten og debatten om psykiatrirapportene. På junimøtet innledet MBLs styreleder Are Stokstad til debatt om MBLs snuoperasjon fra nullmoms til lavmoms på papiraviser, for å sikre lavmoms på nettpublikasjoner. På septembermøtet spurte aktor i rettssaken mot ABB, statsadvokat Inga Bejer Engh, om norske medier hadde maktet å gi det norske samfunn en balansert og nøktern dekning av rettssaken. (Henne svar: Ikke ubetinget ja). På novembermøtet stilte forfatteren Aage Borchgrevink spørsmålet om han hadde gått for langt eller pressen for kort når det gjaldt å gjengi detaljer fra Behring Breiviks problemfylte barndom, eller om bok og presse i virkeligheten er forskjellige offentligheter.

Pressens Faglige Utvalg mottok flere klager i 2012 enn noen gang tidligere: 357, mot 354 i 2011 og 284 i 2010. Antall behandlede klager: 374, mot 339 året før. Utvalget avga 148 uttalelser. 22. juli-terroren har satt sitt preg både på arbeidet i sekretariatet og i utvalget. 28 av klagen i 2012 hadde tilknytning til hendelsene 22. juli 2011, mot 36 i 2011. Sammen med andre presseorganisasjoner fortsatte NP i 2012 arbeidet med å skaffe mediene tilfredsstillende arbeidsvilkår, og offentligheten tilfredsstillende innsyn i rettssaken mot Behring Breivik.

NP-styret vedtok i juni 2012, etter innstilling fra et eget utvalg og høring blant NPs medlemmer, å opprettholde klagefristen på seks måneder også for publiseringer på nett. NP-sekretariatet utarbeidet samtidig en egen veileder om klager på digitalt innhold.

Norsk Presseforbunds generalsekretær går av med pensjon 1. september 2013. Arbeidet med å finne hans etterfølger ble innledet før årsskiftet 2012/2013.

Norsk Presseforbunds økonomi er tilfredsstillende, arbeidsmiljøet er bra, sykefraværet er ubetydelig, og det har i 2012 ikke vært skader eller ulykker med NP-ansatte involvert. Det har ikke inntruffet noe etter regnskapsårets utgang som har betydning for organisasjonens videre drift.

Norsk Presseforbund holder til i Rådhusgaten 17 i Oslo, i kontorfellesskap med NR.

2. STYRET

Styrets sammensetning

Styreleder: Arne Blix - NR
Stig Finslo - MBL, nestleder

Styremedlemmer:

Elin Floberghagen - NJ
Thomas Spence - NJ
Harald Stanghelle - NR
Randi Øgrey - MBL
Hans-Tore Bjerkaas - NRK
Alf Hildrum - TV 2
Kalle Lisberg - MTG-konsernet
Harald Strømme - SBS Media
Gunnar Bleness - Ukepressen/MBL (til høsten 2012)
Deretter: Gry Bjørhovde - Ukepressen/MBL
Even Trygve Hansen - DNFF
Erik Fagernæs - NLR

Varamedlemmer:

Jahn-Arne Olsen - NJ
Nils E. Øy - NR
Gunnar Kvasheim - MBL (for Finslo)
Pernille Børset - MBL (for Øgrey)
Per Arne Kalbakk - NRK
Kjell Øvre Helland - TV 2
Berit Nyman - DNFF
Kenneth Andresen - MTG-konsernet (for Lisberg)
Arne Sandvik - SBS Radio Norge (for Strømme)
Gry Bjørhovde - Ukepressen/MBL (fast fra høsten 2012)
Rune Hetland - LLA (for Fagernæs)

3. SEKRETARIATET

NP-sekretariatet har i 2012 bestått av kontorsekretær Monica Andersen, organisasjonssekretærene Kjell Nyhuus, Kristine Foss, Trude Hansen, Ingrid Nergården Jortveit, Ingrid Synnøve Torp og generalsekretær Per Edgar Kokkvold. Hansen hadde fødselspermisjon til 1. april, og var fra da og ut året i 80 prosent stilling. Foss hadde fødselspermisjon til 1. november. Torp har vikariert dels for

4. ØKONOMI

Norsk Presseforbunds økonomi er ved årsskiftet 2012-2013 meget tilfredsstillende. Forbundet hadde i 2012 et overskudd på kr 355.662 (mot kr 5.640 i 2011), av et budsjett på kr 7.725.000. Renteinntekter: kr 14.082.

NPs egenkapital var 31. desember 2012 på kr. 2.280.925.

5. OPPNEVNELSER

Norsk Presseforbund har oppnevnt eller foreslått medlemmer til en rekke komiteer, utvalg, stiftelser og styrer. (Noen av oppnevningene er skjedd i samråd med en eller flere av NPs medlemsorganisasjoner):

Lettlestavisen Klar Tale:

Jørgen Lohne og Kristine Foss (vara: Liv Ekeberg og Øivin Norborg)

Støtteutvalget for minoritetsspråklige publikasjoner:

Erling Omvik, leder (vara: Inger Anne Olsen)

Maria Ho (vara: Fasal Hussein)

Mahmona Kahn (vara: Dzevad Tasic)

Rådet for anvendt medieforskning:

Olav Njaastad og Arne Blix

(vara Hege Lamark og Oddvar Aasen)

Mediegruppa (22. juli-saken - Oslo tingrett):

Nils E. Øy (leder)

Kristine Foss

Håkon Letvik, Aftenposten

Sindre Granly Meldalen, Dagbladet

Niklas Lysvåg, TV2

Jan Georg Vedeler, NRK

NPs referansegruppe for store nyhetsbegivenheter:

Ole Kristian Bjellaanes - NTB (leder)

Kari Storsletten - Aftenposten

Pål Hansen - VGTV

Solveig Tvedt - NRK

Sigmund Hebnes - TV 2

Ole Martin Bjørklid - HM Media/ukepressen

Terje Bringedal - Pressefotografenes Klubb

Jon Eeg, Scanpix

Terje Bringedal – Pressefotografenes Klubb
Jon Eeg, Scanpix

Stiftelsen Dagsavisen:

Nils E. Øy (vara: Jahn-Arne Olsen)

Stiftelsen Dagbladets styre:

Eivind Smith og Kjellbjørg Lunde (vara: Trine Syvertsen og Martin Eide)

Stiftelsen Smaalenenes Avis:

Nils E. Øy

Stiftelsen Fredriksstad Blad:

Nils E. Øy

Stiftelsen Moss Avis:

Trine Østlyngen

Stiftelsen Asker og Bærums Budstikke:

Gro Holm (vara: Even Trygve Hansen)

Stiftelsen Østlendingen:

Lars Buttingsrud og Ingrid Morken (vara: Kjell Mangerud og Sven R. Gjems)

Stiftelsen Stavanger Aftenblad:

John Ove Lindøe, styreleder (vara: Audgunn Oltedal)

Fra 1. februar 2012: Ulf E. Rosenberg, styreleder (vara: Audgunn Oltedal)

Marie Smith-Solbakken (vara: Ole Bjørn Rongen)

Kåre Lode (vara: Thor Strandenæs)

Medlem av stiftelsens valgnemnd: Kristine Foss

Stiftelsen Fædrelandsvennen:

Elise Seip Tønnessen

Medlem av stiftelsens valgnemnd: Per Edgar Kokkvold

Redaksjonelt råd for Polaris Media/Stiftelsen Polaris Media:

Per Edgar Kokkvold

Vara: Kristine Foss

Finansmarkedsfondet:

Even Trygve Hansen

Klagenemnda for Miljøinformasjon:

Kristine Foss

(Ina Lindahl Nyrud vikarierte i Foss sin permisjonstid)

Stortingets Presselosje/opptaknemnda:

Jahn-Arne Olsen

Stortingets Presselosje/appellnemnda:

Nils E. Øy og Per Edgar Kokkvold

Nominasjonskomiteen for ViS-prisen (ærespris for kritisk, innsiktsfull og vederheftig forskningsjournalistikk):

Trine Syvertsen

Den norske UNESCO-kommisjonen:

Kjetil Haanes

Ekspertgruppen for UNESCO-relaterte mediesaker:

Kristine Foss

Arbeidsgruppe "Klagefrist på nettinnhold":

Espen Egil Hansen

Frank Gander

Tormod Ellingsen

Kristjan Molstad

Ingrid Synnøve Torp

Arbeidsgruppe "Poolfotografering":

Ole Kristian Bjellaanes, leder

Tom Kolstad

Silje Hovland

Jan Georg Vedeler

Thor Woje

Ole Martin Bjørklid

Kristine Foss

Revisjonskomiteen, Vær Varsom- og Tekstreklameplakaten

Thomas Spence, leder

Julie Teresa Olsen

Tormod Ellingsen

Hege Iren Frantzen

Egil Sundvor

Kjell Øvre Helland

Knut Olav Åmås

Anders Opdahl

Trine Eilertsen

Stig Finslo
 Even Trygve Hansen
 Ellen Arnstad
 Per Edgar Kokkvold
 (Ellen Arnstad trakk seg fra komiteen, og ble erstattet av Christina Dorthellinger).

6. DEN STORE JOURNALISTPRISEN

6.1. Prisen for 2012 til Trude Lorentzen, Eivind Sæther og Adrian Øhrn, Dagbladet

Den Store Journalistprisen utdeles gjennom Norsk Presseforbund, og skal gå til en medarbeider eller en gruppe medarbeidere som det siste året har gjort en særlig prisverdig innsats på journalistikkens område. Hensikten med prisen er å oppmuntre til og hedre kvalitet i journalistikken. Prisen kan tildeles medarbeidere både i trykt presse, nettpublikasjoner, radio og tv. Og den kan gis for alle felter av journalistikken.

Den Store Journalistprisen finansieres av Norsk Presseforbund, Norsk Journalistlag, Norsk Redaktørforening, Mediebedriftenes Landsforening, Den Norske Fagpresses Forening, NRK og TV 2. Prisen er på 100.000 kroner.

Den Store Journalistprisen for 2012 gikk til Trude Lorentzen, Eivind Sæther og Adrian Øhrn Johansen fra Dagbladet, for dokumentaren "Tomrommene", publisert på papir i Magasinet, på nett og som video den 2. og 4. mars 2012.

Juryen sier blant annet i sin begrunnelse:

"Det var selvsagt ikke tilfeldig at mange kandidater til Den Store Journalistprisen i år handler om den 22. juli. Og la det være sagt: Norske medier har samlet sett gjort en svært god jobb med å dekke terrorhandlingene – de verste på norsk jord i fredstid. Mange arbeider kunne hver for seg fortjent en pris. Så massiv har dekningen vært at det for mange lesere må ha vært overveldende å ta inn over seg det grufulle, og ikke minst, de langsiktige konsekvensene av det som skjedde...

To skrivende journalister og en fotojournalist reiste til Sarpsborg, Bardu og Oslo. Det var ingen lett oppgave. For de måtte henvende seg til mennesker som står midt i sitt livs krise. De spurte om å få komme inn i det aller innerste, helligste, såreste. I tomme jente- og gutterom. Det ble en lang prosess, som resulterte i en magasinreportasje og tre små kortfilmer. Tomheten etter ofrene utforskes i ord, lyd, stillbilder og levende bilder. Til sammen en dokumentar som bidrar til at de livene som ble revet bort, likevel ikke blir glemt, av en offentlighet som kanskje til tider har vært mer opptatt av drapsmannen enn av hans ofre.

Dokumentaren vil fortelle om hvem de døde var mens de ennå levde. Alle ofrene på Utøya og hjemstedene deres er navngitt. Men hovedfortellingen er om fire levende mennesker. Med håp, drømmer, engasjement og ambisjoner. Rommene og eiendelene deres forteller mye om dem. LP-platene til Andrine, kaffekruset fra Troms fylkeskommune, som Anders var så stolt av. Om skoene til Isabel Victoria - 16 par

på sirlig rekke. Ranselen til Andreas, som han så ofte bare slang i gulvet. Foreldre snakker om mange gode minner. Det er lavmælt, det er verdig. Og til tross for de tomme rommene trer menneskene frem...

Etter hvert fikk de komme inn. Til familier som viste en enestående styrke ved å være med på dette. Et verdighetsprosjekt, kalte en av foreldrene det etterpå. Dette er en dokumentar som gjør vondt. Veldig vondt. Unni Espeland Marcussen, moren til 16 år gamle Andrine, som var den aller siste som ble drept på Utøya, sier det slik: "Det verste er ikke sorgen over det som var. Verst er sorgen over alt som ikke ble."

6.2. Juryen for Den Store Journalistprisen

Juryen for Den Store Journalistprisen besto i 2012 av følgende personer:

Annette Groth, NRK (leder)

Kjell Øvre Helland, TV 2

Christian Lura, Bergens Tidende

Erling Omvik, Fredriksstad Blad

Aina Rønning, Advokatbladet,

Alexandra Beverfjord, Dagbladet

Per Edgar Kokkvold, Norsk Presseforbund

Juryen er valgt for fireårsperioden 2011-2014.

6.3. Utdelingen av prisen

Den Store Journalistprisen for 2012 ble utdelt ved åpningen av Mediedagene i Bergen 9. mai.

Norsk Presseforbunds styre gjorde i november 2012 følgende vedtak: "Utdeling av Den Store Journalistprisen skjer normalt på arrangementer i regi av de tre stiftelsesorganisasjonene, NR, MBL og NJ. Utdelingssted og -tidspunkt avtales mellom de tre organisasjonene. I 2013 skjer prisutdelingen på NRs landsmøte i mai.

7. PRESSENS STIPENDFOND

Når det gjelder årsberetning og årsregnskap for Pressens Stipendfond (PS), viser vi til egen sak. Fondet fikk i 2012 et underskudd på kr. 48.287, mot et underskudd på kr. 313.504 i 2011. Egenkapital pr. 31.12.2012: kr. 3.273.009.

Beretning og regnskap skal etter fondets vedtekter forelegges styrene både i NJ, NR og NP.

8. TORGNY SEGERSTEDTS MINNEFOND

På initiativ fra Nils E. Øy vedtok Norsk Presseforbunds styre i 2005 nye vedtekter for Torgny Segerstedts Minnefond:

§1. Torgny Segerstedts Minnefond er dannet i 1945 etter tiltak av Norsk Presseforbund som et uttrykk for takknemlighet overfor Norges varme venn under krigsårene, sjefredaktør Torgny Segerstedt i Göteborg. Midlene er gitt av norske aviser (identisk med den gamle formuleringen).

§ 2. Fondets kapital skal være urørlig. Rentene kan brukes til å arrangere eller bistå til arrangement mot overgrepsmakt og for ytrings- og pressefrihet, i Segerstedts ånd.

§3. Fondets styre består av én representant for Norsk Presseforbund (leder), én representant for Norsk Journalistlag og én representant for Norsk Redaktørforening.

§4. Styret avlegger årlig rapport og regnskap for styret i Norsk Presseforbund.

Styret i Minnefondet besto i 2012 av Per Edgar Kokkvold (leder) og generalsekretærene i NJ og NR, Jahn-Arne Olsen og Nils E. Øy. Det er holdt ett styremøte.

Torgny Segerstedts Minnefond arrangerte 21. og 22. september 2012, i samarbeid med den svenske Stiftelsen Torgny Segerstedts Minne, et seminar på Voksenåsen med utgangspunkt i Segerstedts kompromissløshet: Hva kjennetegner den kompromissløse kamp for frihet og rett, og hva kjennetegner den andre ytterlighet – den kompromissløse kamp mot det ekstreme og totalitære?

Innledere: Segerstedt-biografen Anders Johnson, professor Bernt Hagtvedt, samfunnsdebattanten Göran Rosenberg, journalisten og forfatteren Ulrika Knutson, professor Nina Witoszek samt tegneren og forfatteren Tor Bomann-Larsen. Femti deltakere fra Sverige og Norge. Seminaret ble finansiert av Torgny Segerstedts Minnefond, med 50.000 kroner fra Fritt Ord, den norske ambassaden i Stockholm, og gjennom en deltakeravgift på 500 kroner.

Minnefondets egenkapital var pr. 31. desember 2012 på kr. 505.877. Underskuddet kr. 84.601, mens fondets grunnkapital er på kr. 100.000.

9. DEN ILLEGALE PRESSE/MINNEMARKERING

Norsk Presseforbund har siden 2003 hatt ansvaret for den årlige markeringen ved minnesmerket i Hydroparken i Oslo over den illegale presse i Norge, på Pressefrihetens dag, 3. mai, de første årene med tale og blomster, arrangert i tilknytning til pressefrihetsseminarer i Fritt Ord. I forståelse med gjenlevende medlemmer av Den illegale presses forening har markeringen i Hydroparken siden 2009 begrenset seg til en kransepåleggelse i all stillhet. Så også i 2012.

10. NP SOM HØRINGSINSTANS

Norsk Presseforbund har i 2012 avgitt sju høringsuttalelser.

- **Kulturdepartementet:** NOU 2011:12 "Ytringsfrihet og ansvar i en ny mediehverdag"
- **Kulturdepartementet:** Høring - utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier
- **Institutt for offentlig rett:** Etterkontroll av kommissionene for gjenopptagelse av straffesaker
- **Justis- og beredskapsdepartementet:** Politiregisterforskriften. Høringsuttalelse med Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening.
- **Justis- og beredskapsdepartementet:** NOU 2011:19 Ny våpenlov. I samarbeid med Norsk Redaktørforening.
- **Kulturdepartementet:** "En kunnskapsbasert kulturpolitikk" (Forslag om å opprette et eget forskningssenter tilknyttet universitetsmiljøene.) Felles høringsuttalelse med NJ og NR.
- I tråd med NP-styrets mandat har sekretariatet også skrevet brev til Kulturdepartementet om medienorges betenkeligheter med konsekvensene av at Kulturrådet fordeler statsstøtten til periodiske publikasjoner etter subjektive kriterier basert på vurdering av redaksjonell kontroll.

11. FOREDRAG OG FORELESNINGER

I tillegg til annen utadrettet virksomhet, har generalsekretæren i 2012 holdt foredrag og taler om presse, presseetikk og ytringsfrihet i et titalls foreninger i Oslo og omegn, foruten i Bergen, Trondheim, Stiklestad, Molde, Kristiansund, Røros, Moss og Drammen.

12. OFFENTLIGHETSARBEIDET

12.1 Offentlighetsutvalgets sammensetning 01.01.2012 -01.07.2012:

1. Hanne Wien, **leder**
journalist i Budstikka Media
2. Lars Kise, **nestleder**
ansvarlig redaktør i Varden
3. Bjørn Eckblad
journalist i Dagens Næringsliv
4. Arne Jensen
assisterende generalsekretær i Norsk Redaktørforening
5. Per Anders Johansen
journalist i Aftenposten
6. Ina Lindahl Nyrud
advokat i Norsk Journalistlag
7. Vidar Ystad
journalist i Bergens tidende
8. Nils E. Øy
generalsekretær Norsk Redaktørforening
9. Vegard Venli
journalist i Varingen
10. Ola Karlsen
journalist i ABC nyheter
11. Leif Steinholt
journalist i Helgelands Blad
12. Siri Gedde-Dahl
journalist i Aftenposten
13. Marianne Vikås
journalist i VG Nett
14. Berit Nyman
redaktør og kompetanseansvarlig i DNFF

15. Elisabeth Lund-Andersen
sjefredaktør i Allers
16. Gunnar Bodahl-Johansen
fagmedarbeider på Institutt for Journalistikk
17. Thomas Frigård
journalist i Raumnes
18. Bjørn Brandt
redaktør i Norddalen
19. Øyvind Johan Heggstad
journalist NRK Møre og Romsdal
20. Kristine Foss
jurist i Norsk Presseforbund

Utvalgets sammensetning pr. 31.12.2012:

1. Siri Gedde-Dahl, **leder**
journalist i Aftenposten
2. Sarah Sørheim, **nestleder**
redaktør Etter Børs, Dagens Næringsliv
3. Arne Jensen
assisterende generalsekretær i Norsk Redaktørforening
4. Per Anders Johansen
journalist i Aftenposten
5. Ina Lindahl Nyrud
advokat i Norsk Journalistlag
6. Nils E. Øy
generalsekretær Norsk Redaktørforening
7. Vegard Venli
journalist i Kommunal Rapport
8. Ola Karlsen
journalist i ABC nyheter

9. Leif Steinholt
journalist i Helgelands Blad
10. Espen Andersen
journalist i NRK
11. Berit Nyman
redaktør og kompetanseansvarlig i DNFF
12. Gunnar Bodahl-Johansen
fagmedarbeider på Institutt for Journalistikk
13. Thomas Frigård
journalist i Raumnes
14. Bjørn Brandt
redaktør i Norddalen
15. Øyvind Johan Heggstad,
journalist i NRK Møre og Romsdal
16. Hanne Wien,
journalist i Budstikka Media

12.2 Møter:

Offentlighetsutvalget holdt fire utvalgsmøter i 2012, og har totalt sett drevet omfattende utadrettet virksomhet, både gjennom møter, klagesaker og uttalelser i mediene.

Utvalget har opprettet en lydloggruppe. Gruppens mandat og endelige mål er formulert som følger av utvalget: "Lydfiler skal lagres som dokumenter og kunne gis innsyn hos alle som er omfattet av offentleglova." Det har vært flere møter i denne gruppa, og arbeidet er ikke avsluttet.

I juni inviterte Justisdepartementet til møte om den forestående evalueringen av offentleglova. I etterkant av dette, har sekretariatet sendt brev med innspill til arbeidet.

12.3 Åpenhetstinget 2012

Under årets Åpenhetsting var temaene blant annet innsyn i lydlogger fra AMK-sentraler og andre kilder, og åpenhet i 22. juli-kommisjonen og under rettssaken etter terroraksjonene. Arrangementet var vellykket, men med relativt få deltagere (ca 50). Dagen ble streamet og opptak ligger ute.

12.4 Flavius-prisen

Flavius-prisen ble delt ut til politimester Arnstein Nilssen i Nord-Møre og Romsdal politidistrikt.

Juryen bestod av:

Erik Boe

Hanne Wien

Alexander Øystå

Juryens sekretær: Ingrid Synnøve Torp

12.5 Sekretariatet

Sekretariatet har registrert 70 saker i 2012. Mange av sakene er klagesaker over avslag på innsyn som enten er ført av Presseforbundet alene, eller fra en redaksjon med bistand fra Presseforbundet. Bistand til ulike redaksjoner med å klage over hemmelighold både til Sivilombudsmannen og ordinær klageinstans er høyt prioritert, dette fordi det har vist seg å være en effektiv måte å nå NPs mål om å styrke offentlighetsprinsippet i Norge.

Vi sender ut nyhetsbrev om offentlighet og innsyn gjennomsnittlig to ganger i måneden. D.d. mottar ca 200 personer – journalister og info/kommunefolk – brevet. Vi har også aktivitet på vår facebookgruppe, som d.d. har 434 medlemmer.

12.6 Offentlighetsweben

NP fortsetter å videreutvikle innholdet på offentlighetssiden. Siden burde vært tilpasset andre plattformer, som mobil og ipad, men vi har foreløpig ikke prioritert dette økonomisk. Innhentet tilbud for offentlighetssiden og pressesiden, er totalt 55000 ekskl. mva.

12.7 Utadrettet virksomhet

Offentlighetsutvalgets sekretær har holdt foredrag om offentlighet og innsyn for ulike redaksjoner og for forvaltningen.

13. INTERNASJONALT ETIKKSAMARBEID

Alliance of Independent Press Councils of Europe (AIPCE), som er den europeiske organisasjonen av uavhengige PFU-er, holdt sitt 14. årsmøte i Antwerpen fra 17.-19. oktober 2012. NPs generalsekretær Per Edgar Kokkvold møtte for PFU. Etikktvalg fra 35 land, pluss tre internasjonale organisasjoner, deltok på konferansen. Kokkvold innledet om mediedekningen av 22. juli-terroren. Generalsekretæren har også hatt møter det britiske Press Complaints Commission i forbindelse med Leveson-utvalgets arbeid.

Organisasjonssekretær Kjell Nyhuus møtte for NP/PFU på den nordiske PFU-konferansen, som holdes annenhvert år, i 2012 i Helsingfors 6.-8. juni. Nyhuus deltok

også på et presseetisk seminar i Skopje, Makedonia 26.-28. januar 2012, finansiert av UD.

NP-sekretariatet og Nyhuus har gjennom året tatt imot palestinske, israelske, jordanske, kurdiske, bosniske, pakistanske, hviterussiske, russiske og andre delegasjoner av journalister og redaktører.

14. REFERANSEGRUPPE I TEKSTREKLAMESPØRSMÅL

NPs styre vedtok høsten 2009 å nedsette en referansegruppe for generalsekretæren i tekstreklamespørsmål. Da NPs gamle tekstreklameutvalg, som også behandlet klager mot mediene i slike spørsmål, ble lagt ned midt på 1990-tallet, ble det understreket at det er generalsekretærens særlige ansvar å utløse initiativretten i saker som gjelder integritet og tekstreklame. Referansegruppen skal ikke drive egen saksbehandling, men fungere som diskusjonsforum, og gi innspill og tips til generalsekretæren.

Gruppen besto fra til 1. juli 2012 av:

Egil Sundvor, NRK
Geir Arne Bore, Drammens Tidende
Julie Teresa Olsen, Stavanger Aftenblad
Marianne Gauslaa, Fædrelandsvennen
Sigrid Kvam Østmark, Henne
Kristjan Molstad, Aftenposten
Gunnar Stavrum, Nettavisen

Etter 1. juli 2012 har gruppen bestått av:

Egil Sundvor
Jens Barland
Vegard Venli
Kristjan Molstad
Ellen Arnstad

Gruppen er valgt for perioden 1. juli 2012 til 1. juli 2014.

15. PRESSENS FAGLIGE UTVALG

16.1. PFU har i 2012 hatt følgende sammensetning:

Fra 1.1 til 30.6

Hilde Haugsgjerd – NR (leder)
Line Noer Borrevik – NJ (nestleder)
John Olav Egeland – NR
Øyvind Brigg – NJ
Camilla Serck-Hanssen – allmennheten
Henrik Syse – allmennheten
Eva Sannum – allmennheten

Varamedlemmer:

Ellen Arnstad - NR
 Kirsti Nielsen - NR
 Håkon Borud - NR
 Alf Bjarne Johnsen - NJ
 Hege Holm - NJ
 Martin Riber Sparre - NJ
 Stig Inge Bjørneby - allmennheten
 Gry Cecilie Sydhagen - allmennheten
 Reidun Førde - allmennheten
 Georg Apenes - allmennheten

Fra 1.7 til 31.12

Hilde Haugsgjerd - NR (leder)
 Line Noer Borrevik - NJ (nestleder)
 Håkon Borud - NR
 Øyvind Brigg - NJ
 Henrik Syse - allmennheten
 Eva Sannum - allmennheten
 Hadi Strømmen Lile - allmennheten

Varamedlemmer:

Marit Rein - NR
 Alexandra Beverfjord - NR
 Alexander Øystå - NR
 Hege Holm - NJ
 Martin Riber Sparre - NJ
 Alf Bjarne Johnsen - NJ
 Camilla Serck-Hanssen - allmennheten
 Amal Aden - allmennheten
 Reidun Førde - allmennheten
 Georg Apenes - allmennheten

16.2 . Klagebehandlingen

PFU mottok i 2012 357 klager, mot 354 i 2011 og 284 i 2010. Det er det største antall klager i PFUs historie. Behandlede klager: 374, mot 339 i 2011 og 291 i 2010. Også når det gjelder behandle klager, er antallet rekordhøyt.

I 2012 avga utvalget 148 uttalelser (mot 151 i 2011). 62 konkluderte med "brudd på god presseskikk". I tillegg endte ni klagesaker med "kritikk". (I 2011 var de tilsvarende tall 57 og 10). "Kritikk" er en mildere form for fellelse, og skal i likhet med brudd på god presseskikk gjengis snarest mulig, i sin helhet og på godt synlig plass/i relevant sendetid i de medier saken gjelder. 77 av klagenene endte med frifinnelse, mot 84 i 2011 og 82 i 2010.

117 av de behandlede klagene ble i 2012 avgjort forenklet (der det åpenbart er grunnlag for å fastslå at det ikke foreligger brudd på god presseskikk), mot 109 i 2011 og 67 i 2010. 55 klager ble enten trukket eller løst ved minnelig ordning, mot henholdsvis 39 og 48 i 2011 og 2010. 54 saker ble avvist eller henlagt. Det tilsvarende tall for 2011 og 2010 var 40 og 31.

I 2011 (som i 2010, 2009, 2008, 2007, 2006, 2003, 2001, 2000, 1998, 1997 og 1996) var de hyppigst fellende eller kritiske uttalelser fra PFU knyttet til Vær Varsom-plakatens pkt. 4.14, retten til samtidig imøtegåelse. I 2012 ble denne sørgelige statistikken brutt, da fellelsene på pkt. 4.14 ble så vidt forbigått av fellelsene på pkt. 3.2, kildekritikk og kontroll av opplysninger, 23 mot 25. Det var 10 brudd på pkt. 4.1 (saklighet og omtanke), mot henholdsvis 10 og 13 for 2011 og 2010.

Av norske medier ble NRK i 2012 både innklaget flest ganger (47) og fikk flest fellelser mot seg (8 brudd og 2 kritikk). TV 2 ble innklaget 18 ganger, men ble felt bare én gang. Også i 2011 og 2010 ble NRK innklaget flest ganger (45 og 34) og felt flest ganger: 6 brudd og 2 kritikk i 2011, 10 brudd og 2 kritikk. TV 2 i 2011 innklaget 13 ganger, men fikk ingen fellelser. I 2010 ble TV 2 innklaget 14 ganger, men fikk kritikk bare to ganger og ingen brudd. Det hører med i bildet at klagene mot NRK gjelder svært mange ulike redaksjoner, divisjoner og plattformer innenfor NRK-systemet; både distriktskontorer og forskjellige redaksjoner sentralt.

Tre papiraviser ble felt mer enn én gang: Aftenposten 4 brudd, Dagbladet 3 brudd og 1 kritikk (27 klager), mens Bergens Tidende, Fremover og Sunnmøringen ble felt to ganger hver. VG ble innklaget 20 ganger, men fikk kritikk bare én gang.

Radio og tv ble i 2012 innklaget 67 ganger, mot 58 ganger i 2011, 52 ganger i 2010, 49 ganger i 2009, 37 i 2008, 36 i 2007, 35 i 2006, og 32 i 2005. Ti av radio- og tv-klagene endte med brudd og 2 med kritikk, mot henholdsvis 9 brudd og 2 kritikk i 2011, og 10 brudd og 4 kritikk i 2010.

Det ble i 2012 vist til Tekstreklameplakaten i fem fellelser, mot ingen i 2011, to i 2010, fire i 2009 og ingen i 2008. Generalsekretæren brukte i 2012 initiativretten i to tekstreklameklager, mot Sandefjords Blad og Tønsbergs Blad.

I alt behandlet PFU i 2012 klager mot 127 ulike medier, mot 112 både i 2011 og 2010, 111 i 2009, 112 i 2008, 119 i 2007, 102 i 2006, 108 i 2005 og 94 i 2004. (Se for øvrig vedlagt statistikk).

16.3. Terrorklager

Terroren i regjeringsskvartalet og massakren på Utøya 22. juli 2011 har stilt både journalistikken og presseetikken på en vanskelig prøve, der man i liten eller ingen grad har kunnet trekke veksler på tidligere erfaringer. På den ene siden et enormt informasjonspress, på den andre siden hensynet til flere hundre, for ikke å si flere tusen direkte berørte – drepte, overlevende og pårørende. Meningsmålinger tyder

på at de fleste mener mediene besto prøven, at det stort sett ble vist hensyn, og at lesere og seere ble skjermet for bildene av ofrenes lidelser.

PFU mottok i 2012 28 klager i tilknytning til terroren i Oslo og på Utøya, mot 36 i 2011. Tjue terrorsaker har vært til full behandling, åtte medier er felt. I seks saker har partene kommet til minnelige ordninger, 1 sak er trukket, 11 er avvist på grunn av manglende samtykke, mens det i 13 tilfeller er konkludert med forenklet ikke-brudd. To klagesaker gjenstår å behandle.

16.4. PFU-møtene

Pressens Faglige Utvalg har i 2012 hatt 12 møter. Tre av møtene har vært holdt utenfor våre egne lokaler: Ett av møtene ble holdt på IJ i Fredrikstad, ett på NRs høstmøte i Oslo, og ett ved Journalistutdanningen på Høgskolen i Oslo og Akershus, alle med studenter og/eller pressefolk som parallelle skyggeutvalg.

Møtene i PFU er i prinsippet åpne, eller som det heter i NP-styrets vedtak fra 2008: *"Møtene i PFU er i utgangspunktet åpne. Parter, medier og andre som ønsker å observere, referere eller gjøre opptak fra forhandlingene om konkrete enkeltsaker, må innhente tillatelse på forhånd. Det vil her bli lagt vekt på sakens karakter og klagernes ønsker. Partene kan nektes adgang til møtene dersom ikke begge parter kan møte, eller den ene parten har innsigelser mot at den andre parten møter alene. Ingen andre enn PFUs medlemmer eller sekretariat har talerett under møtene".*

Fagbladet Journalisten har i 2012 overført tre saker fra hvert PFU-møte på web-tv.

16.5. Foreldrefristen på nett

Foreldelsesfristen for klager til PFU ble fra 1. oktober 2010 utvidet fra tre til seks måneder, og for øvrig også liberalisert. Vedtekter for Pressens Faglige Utvalg, § 4, andre avsnitt, har nå følgende ordlyd: *"For innsending av klage gjelder en foreldelsesfrist på seks måneder etter publiseringsdato. Denne frist kan fravikes innenfor rimelig tid når klageren ikke har hatt anledning til å gjøre seg kjent med saken, den er av stor prinsipiell betydning, eller det foreligger andre tungtveiende grunner til at klagefristen bør fravikes".*

Den avsluttende formuleringen – "andre tungtveiende grunner" – skal først og fremst fange opp tilfeller hvor klagere på grunn av sykdom eller store påkjenninger i forbindelse med ulykker eller kriminelle handlinger venter med å klage til de har ork til å gjøre det.

På styremøtet 23. september 2011 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å vurdere spørsmålet om nye og lengre frister for publiseringer på nett. Arbeidsgruppen leverer sin innstilling til NPs styremøte 22. mars 2012. Etter at innstillingen hadde

vært på høring blant NPs medlemsorganisasjoner, vedtok NP-styret å opprettholde klagefristen på seks måneder også for publiseringer på nett. Samtidig har NP-sekretariatet utarbeidet en veileder om klager på digitalt innhold.

16.6. PFU og likelydende artikler i flere medier

Enighet i NP-styret om at PFU-sekretariatet skal varsle en klager dersom man vet, eller med rimelige anstrengelser kan bringe på det rene om en likelydende artikkel også har vært publisert i en eller flere andre medier. Da vil det være opp til klageren om han eller hun også vil klage på denne eller disse.

16.7 Revisjon an plakatene

NP-styret nedsatte 28. september 2012 en egen komité som skal gjennomgå både Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten. Det heter i mandatet at komiteen skal vurdere de forslag som er kommet/kommer inn utenfra, og den skal også på eget initiativ kunne foreslå endringer og tilføyelser som den mener er nødvendige. Komiteen forventes å levere sin innstilling i løpet av første halvår 2013. Komiteen får også i oppdrag, sammen med NP-sekretariatet, å se på eventuelle endringer/tilføyelser i PFUs vedtekter, først og fremst med sikte på at prinsippene om åpenhet stadfestes.

16.7. PFU-sekretariatet

Sekretariatets medlemmer har deltatt som foredragsholdere og paneldeltakere på en rekke konferanser, kurs, seminarer og debattmøter om presseetikk.

I Styret for Norsk Presseforbund

Oslo, 22. mars 2013

Arne Blix

styreleder

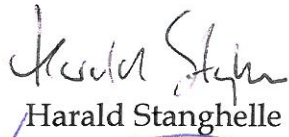

Stig Finslo

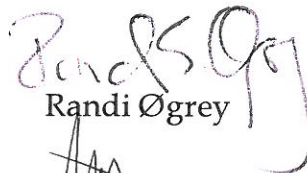
nestleder

Elin Floberghagen

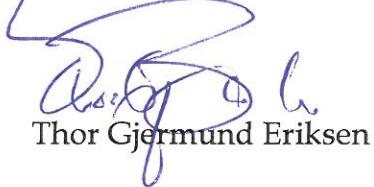
Harald Stanghelle

Randi Øgrey

Thomas Spence

Thor Gjermund Eriksen

Alf Hildrum

Kalle Lisberg

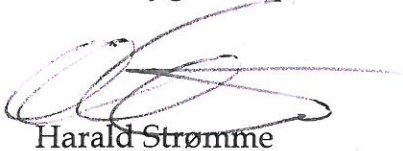
Even Trygve Hansen

Gry Bjørhovde

Erik Fagernæs

Harald Strømme

Per Edgar Kokkvold

generalsekretær